

Основи охорони праці та біобезпеки у фізичній терапії, ерготерапії Силабус

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) ступеня «бакалавр»	
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	
Спеціальність	227 Терапія та реабілітація	
Освітня програма	Терапія та реабілітація	
Статус дисципліни	Нормативна	
Форма навчання	Очна (денна)	
Рік підготовки, семестр	I курс 1 семестр	
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС/90 годин (Лекції – 36 годин, Практики – 18 годин)	
Семестровий контроль/ контрольні заходи	МКР, Реферат, Залік	
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/Schedules/LecturerSelection.aspx	
Мова викладання	Українська	
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектори: Практичні / Семінарські: Сніцар Євген Вікторович, викладач кафедри; 0990530061	
Розміщення курсу	Посилання на дистанційний ресурс (Moodle, Кампус Google classroom, ZOOM)	

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою дисципліни є формування знань, навичок і вмінь щодо здійснення безпечної життєдіяльності людей як у професійній діяльності та і в побуті. Безпека життєдіяльності передбачає відповідальну професійну й соціальну поведінку, можливість здійснити цивільний захист людей, що є важливим для успішної професійної та соціальної діяльності.

Програмні компетентності (відповідно до освітньої програми «Фізична терапія ерготерапія»):

Інтегральна компетентність (ОП введено в дію Наказом ректора НОН/75/2022 від 15.02.2022 р.):

ІК – Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук. (ОП введено в дію Наказом ректора НОН/75/2022 від 15.02.2022 р.):

ЗК-1 Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-2 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК12 Здатність застосовувати теорій, положень та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук у практичних ситуаціях.

ФК-5 Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

ФК-12 Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

Програмні результати навчання (відповідно до освітньої програми «Фізична терапія ерготерапія»): (ОП введено в дію Наказом ректора НОН/75/2022 від 15.02.2022р.):

ПРН 1 Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 2 Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 5 Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибрати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПРН 14 Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПРН 20 Безпечно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби фізичної терапії для пересування та самообслуговування.

Знання:

- сучасних проблем та головні завдання безпеки життєдіяльності і організаційно-правові заходи її забезпечення;
- небезпечних та шкідливих чинників виробничого, побутового та поза виробничого середовищ;
- параметрів навколишнього природного середовища, які визначають безпечні умови життєдіяльності людини;
- умов виникнення і розвитку небезпек, їхнього переростання у надзвичайні ситуації;
- основ функціонування організму людини як цілісної системи в сучасних умовах навколишнього середовища.

Уміння:

- оцінити на основі ризик-орієнтованого підходу середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства;
- обґрунтувати головні підходи та заходи збереження життя, здоров'я та захисту працівників в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій;
- визначити коло своїх обов'язків з питань професійної діяльності з урахування ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на суб'єктах господарювання;
- забезпечити проведення навчання серед працівників та населення з питань безпеки життєдіяльності та дій у разі надзвичайних ситуацій;
- надати необхідну домедичну допомогу в разі виникнення невідкладного стану людини.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

С структурно-логічній схемі дисципліна «Основи охорони праці та біобезпеки у фізичній терапії, ерготерапії» вивчається на етапі підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр і є дисципліною, що використовує методи фундаментальних та прикладних наук, та основних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки з урахуванням професійної орієнтації майбутніх фахівців.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальна характеристика дисципліни «Основи охорони праці та біобезпеки у фізичній терапії, ерготерапії».

Тема 1.1. Безпека життєдіяльності, як базова концепція сталого розвитку.

Тема 1.2. Поняття доступного ризику, природня небезпеки.

Тема 1.3. Технологічні, соціальні-політичні небезпеки та медико-біологічні проблеми здоров'я.

Тема 1.4. Охорона праці, як запорука збереження здоров'я та працездатності.

Тема 1.5. Основні принципи в охороні праці.

Тема 1.6. Організаційні питання охорони праці.

Розділ 2. Природне середовище та його вплив на життєдіяльність людини.

Тема 2.1. Складові частини в галузі гігієни праці.

Тема 2.2. Освітлення, шум та вібрації.

Тема 2.3. Випромінювання.

Тема 2.4. Основні причини та особливості електротравм.

Тема 2.5. Заходи пожежної безпеки.

Розділ 3. Основи цивільного захисту та біобезпеки населення і територій.

Тема 3.1. Цивільний захист населення і територій.

Тема 3.2. Завдання та системи цивільного захисту населення і територій.

Тема 3.3. Системи цивільного захисту.

Тема 3.4. Організація цивільного захисту.

Тема 3.5. Поняття про біобезпеку.

Тема 3.6. Системи біобезпеки та аналіз біобезпечних виробничих факторів.

Тема 3.7. Правові аспекти та нормативне забезпечення біобезпеки та біозахисту.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна

1. О.П. Яворовський, І.В. Сергета, Ю.О. Паустовський, В.І. Зенкіна та ін.; за редакцією О.П. Яворовського/ Охорона праці в медичній галузі: підручник - Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2021. – 488 с.

2. Запорожець О.І. Безпека життєдіяльності / О.І.Запорожець, Б.Д.Халмурадов, В.І.Применко та ін. – Київ: Центр учбової літератури, 2013. – 448 с.

3. Мохняк С.М. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник / С.М.Мохняк,

О.С.Дацько, О.І.Козій та ін. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 264 с.

4. Кодекс цивільного захисту України. – К.; 2013.

Допоміжна

1. Петрук М.П. Безпека життєдіяльності / М.П.Петрук, Х.Г.Гіщак, Н.М.Карп'як та ін. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 224 с.

2. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. – К., 1998.

3. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ – 97). – Київ: Відділ поліграфії Українського центру держсанепіднагляду МОЗ України, 1998. – 125 с.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекція 1. Безпека життєдіяльності, як базова концепція сталого розвитку.

Лекція 2. Поняття доступного ризику, природня небезпеки.

Лекція 3. Технологічні, соціальні-політичні небезпеки та медико-біологічні проблеми здоров'я.

Лекція 4. Охорона праці, як запорука збереження здоров'я та працездатності.

Лекція 5. Основні принципи в охороні праці.

Лекція 6. Організаційні питання охорони праці.

Лекція 7. Складові частини в галузі гігієни праці.

Лекція 8. Освітлення, шум та вібрації.

Лекція 9. Випромінювання.

Лекція 10. Основні причини та особливості електротравм.

Лекція 11. Заходи пожежної безпеки.

Лекція 12. Цивільний захист населення і територій.

Лекція 13. Завдання та системи цивільного захисту населення і територій.

Лекція 14. Системи цивільного захисту.

Лекція 15. Організація цивільного захисту.

Лекція 16. Поняття про біобезпеку. Сучасний стан біобезпеки в Україні. Агналіз актуальних біозагроз та викликів біобезпеці в Україні.

Лекція 17. Системи біобезпеки. Аналіз біобезпечних виробничих факторів. Біобезпека як елемент професійного світогляду. Біобезпека та біозахист як міжнародна проблема. Взаємопроникнення біобезпеки та економічної безпеки. Біобезпека та проблеми біоетики.

Лекція 18. Правові аспекти та нормативне забезпечення біобезпеки та біозахисту. Міжнародне правове забезпечення біобезпеки та біозахисту в Україні.

Практичне заняття 1. Безпека життєдіяльності, як базова концепція сталого розвитку.

Практичне заняття 2. Поняття доступного ризику, природня небезпеки.

Практичне заняття 3. Технологічні, соціальні-політичні небезпеки та медико-біологічні проблеми здоров'я.

Практичне заняття 4. Охорона праці, як запорука збереження здоров'я та працездатності.

Практичне заняття 5. Основні принципи в охороні праці.

Практичне заняття 6. Організаційні питання охорони праці.

Практичне заняття 7. Складові частини в галузі гігієни праці.

Практичне заняття 8. Освітлення, шум та вібрації.

Практичне заняття 9. Випромінювання.

Практичне заняття 10. Основні причини та особливості електротравм.

Практичне заняття 11. Заходи пожежної безпеки.

Практичне заняття 12. Цивільний захист населення і територій.

Практичне заняття 13. Завдання та системи цивільного захисту населення і територій.

Практичне заняття 14. Системи цивільного захисту.

Практичне заняття 15. Організація цивільного захисту.

Практичне заняття 16. Поняття про біобезпеку. Сучасний стан біобезпеки в Україні. Агналіз актуальних біозагроз та викликів біобезпеці в Україні.

Практичне заняття 17. Системи біобезпеки. Аналіз біобезпечних виробничих факторів. Біобезпека як елемент професійного світогляду. Біобезпека та біозахист як міжнародна проблема. Взаємопроникнення біобезпеки та економічної безпеки. Біобезпека та проблеми біоетики.

Практичне заняття 18. Правові аспекти та нормативне забезпечення біобезпеки та біозахисту. Міжнародне правове забезпечення біобезпеки та біозахисту в Україні.

6. Самостійна робота студента/аспіранта

Самостійна робота здобувача є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від навчальних занять час і включає: опрацювання додаткового матеріалу, підготовку до практичних занять, виконання індивідуальних завдань тощо. Індивідуальні завдання є однією із форм організації самостійного навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, умінь та навичок, які студенти одержують в процесі формального навчання. Серед типових індивідуальних завдань: виконання завдань на платформі Sikorsky, конкурсні творчі роботи, інтерактивні постери та презентації, віртуальні подорожі, написання есе, виконання в індивідуальному порядку вправ різного рівня складності тощо.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Зазначається система вимог, які викладач ставить перед студентом/аспірантом:

- правила відвідування занять (як лекцій, так і практичних/лабораторних);
- правила поведінки на заняттях (активність, підготовка коротких доповідей чи текстів, відключення телефонів, використання засобів зв'язку для пошуку інформації на гугл-диску викладача чи в інтернеті тощо);
- правила захисту індивідуальних завдань;
- правила призначення заохочувальних та штрафних балів;
- політика дедлайнів та перескладань;
- політика щодо академічної доброчесності;
- інші вимоги, що не суперечать законодавству України та нормативним документам Університету.

Всі студенти під час навчання дотримуються положень «Кодексу честі КПІ ім.І. Сікорського» (розділи 2 та 3) про що письмово дають згоду.

Політика співпраці: співпраця студентів у розв'язанні проблемних завдань дозволена, але відповіді кожний студент захищає самостійно. Взаємодія студентів під час іспиту / тестування категорично забороняється і будь-яка така діяльність буде вважатися порушенням академічної доброчесності згідно принципів університету щодо академічної доброчесності.

На лекції педагог у словесній формі розкриває сутність наукових понять, явищ, процесів, логічно пов'язаних та об'єднаних загальною темою. Ефективність навчання на лекціях неможливе без широкого використання наочних методів, які передбачають використання ілюстрацій та презентацій. При цьому студенти мають розуміти, що основне джерело отримання наукової інформації — не викладач, а книга. Тому важливо щоб студенти самостійно працювали з книгою: читали, конспектували додаткову інформацію до лекційного матеріалу. Ведення конспекту дає змогу студенту: краще

підготуватись до екзамену з кредитного модуля; вирішити спірні питання щодо відповідей (не повна, неточна відповідь) студента на екзамені; викладачу зарахувати пропущені студентом лекції з неповажної причини.

Ефективність проведення практичних занять неможливе без використання презентацій з теми заняття, які готують студенти. На практичних заняттях викладач використовує контроль знань студентів шляхом усного опитування, оцінювання та обговорення презентацій з теми заняття, які підготовлені студентами.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтингова система оцінювання результатів навчання студентів з кредитного модуля «Основи охорони праці та біобезпеки у фізичній терапії, ерготерапії»

Метод оцінювання	Кількість	Мінімальна оцінка в балах	Максимальна оцінка в балах
Практичні роботи	9	40	55
Стартовий рейтинг	1	50	70
Залік	1	20	45
Підсумковий рейтинг	залік	60	100

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Зараховуються результати неформальної/інформальної освіти, які відносяться до дисципліни за наявності сертифікату або іншого підтверджуючого документу.

Дистанційне навчання через проходження додаткових он-лайн курсів за певною тематикою допускається за умови погодження зі студентами.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній освіті, регулюються Положенням про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/node/179>) згідно зі Стандартами і рекомендаціями щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (п. 1.4). Перезарахована може бути як навчальна дисципліна повністю, так і її складові (змістовні модулі).

Згідно Наказу №НОН/164/2022 від 31.05.2022 р. «Про особливості визнання результатів навчання в умовах правового режиму воєнного стану»

https://document.kpi.ua/files/2022_НОН-164.pdf КПІ ім. Ігоря Сікорського, передбачено спрощену Процедура валідації результатів навчання, отриманих у неформальній / інформальній освіті (пп.2.7-2.14 Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті), а саме – можливість звернення до викладача за наявності відповідних документів.

Студент надає документ, що підтверджує проходження дистанційного курсу (у разі проходження повного курсу) або надає виконані практичні завдання з дистанційного курсу та за умови проходження усної співбесіди з викладачем за пройденими темами може отримати оцінки за контрольні заходи, які передбачені за вивченими темами (експрес-контрольні / тестові завдання, практичні роботи).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено – професором кафедри біобезпеки і здоров'я людини, д.п.н Сичовим Сергієм Олександровичем

Ухвалено кафедрою ББЗЛ (протокол №17 від 24.06.2026р.)

Погоджено Методичною комісією ФБМІ (протокол №10 від 25.06.2026р.)

Додаток 1

Приблизна тематика МКР:

Розкрити основні поняття та завдання предмету.

Надати загальну характеристику предмету «Основи охорони праці та біобезпеки у фізичній терапії, ерготерапії».

Пояснити, які існують джерела небезпеки.

Розкрити класифікацію небезпеки.

Назвати, які існують шкідливі фактори.

Охарактеризувати системно-структурний підхід при вивченні безпеки життєдіяльності.

Назвати джерела небезпеки та їх класифікацію.

Розкрити поняття допустимого ризику.

Перерахувати природні небезпеки.

Пояснити, що є літосферні небезпеки.

Які є гідрологічні та метеорологічні небезпеки.

Охарактеризувати природні небезпеки.

Пояснити сутність техногенної небезпеки.

Соціальні та соціально-політичні небезпеки.

Назвати головні принципи першої медичної допомоги.

Назвати основні визначення в галузі охорони праці.

Законодавча та нормативна база в галузі охорони праці.

Визначити основні принципи державної політики в галузі охорони праці.

Пояснити основні фізіології та гігієни праці.

Назвати методи оздоровлення повітряного середовища.

Пояснити, яке повинно бути освітлення приміщень.

Шкідливість шуму та вібрації.

Охарактеризувати вплив випромінювання на організм людини.

Назвати причини електротравм.

Перерахувати види електротравм.

Пояснити, що таке пожежна небезпека.

Перерахувати засоби гасіння пожеж.

Розкрити завдання цивільного захисту.

Законодавчі та нормативно-правові основи цивільного захисту.

Пояснити сутність єдиної системи цивільного захисту.

Назвати при яких обставинах в країні призначають воєнний стан.

Пояснити заходи на об'єкті господарювання у сфері цивільного захисту.

Визначити поняття про біобезпеку.

Охарактеризувати сучасний стан біобезпеки в Україні.

Назвати біозагрози та виклики біобезпеці в Україні.

Зробити аналіз біобезпечних біобезпечних виробничих факторів.

Пояснити, чому біобезпека та біобезпечність є міжнародною проблемою.

В чому полягає біобезпека та проблеми біобезпечності.

Назвати правові аспекти та нормативне забезпечення біобезпеки та біобезпечності.

Пояснити правове регулювання біобезпеки та біобезпечності в Україні.

Зразок залікового білету

Навчальна дисципліна «Основи охорони праці та біобезпеки у фізичній терапії, ерготерапії»

Перший блок питань

Другий блок питань

Третій блок питань

Питання, що формують заліковий білет

Перший блок питань

1. Розкрити основні поняття та завдання предмету.
2. Надати загальну характеристику предмету «Основи охорони праці та біобезпеки у фізичній терапії, ерготерапії».
3. Пояснити, які існують джерела небезпеки.
4. Розкрити класифікацію небезпеки.
5. Назвати, які існують шкідливі фактори.
6. Охарактеризувати системно-структурний підхід при вивченні безпеки життєдіяльності.
7. Назвати джерела небезпеки та їх класифікацію.
8. Розкрити поняття допустимого ризику.
9. Перерахувати природні небезпеки.
10. Пояснити, що є літосферні небезпеки.
11. Які є гідрологічні та метеорологічні небезпеки.
12. Охарактеризувати природні небезпеки.
13. Пояснити сутність техногенної небезпеки.
14. Соціальні та соціально-політичні небезпеки.
15. Назвати головні принципи першої медичної допомоги.

Другий блок питань

1. Назвати основні визначення в галузі охорони праці.
2. Законодавча та нормативна база в галузі охорони праці.
3. Визначити основні принципи державної політики в галузі охорони праці.
4. Пояснити основні фізіології та гігієни праці.
5. Назвати методи оздоровлення повітряного середовища.
6. Пояснити, яке повинно бути освітлення приміщень.
7. Шкідливість шуму та вібрації.
8. Охарактеризувати вплив випромінювання на організм людини.
9. Назвати причини електротравм.
10. Перерахувати види електротравм.

Третій блок питань

1. Пояснити, що таке пожежна небезпека.
2. Перерахувати засоби гасіння пожеж.
3. Розкрити завдання цивільного захисту.
4. Законодавчі та нормативно-правові основи цивільного захисту.
5. Пояснити сутність єдиної системи цивільного захисту.
6. Назвати при яких обставинах в країні призначають воєнний стан.
7. Пояснити заходи на об'єкті господарювання у сфері цивільного захисту.
8. Визначити поняття про біобезпеку.
9. Охарактеризувати сучасний стан біобезпеки в Україні.
10. Назвати біозагрози та виклики біобезпеці в Україні.
11. Зробити аналіз біобезпечних виробничих факторів.
12. Пояснити, чому біобезпека та біозихист є міжнародною проблемою.

13. В чому полягає біобезпека та проблеми біоетики.
14. Назвати правові аспекти та нормативне забезпечення біобезпеки та біозахисту.
15. Пояснити правове регулювання біобезпеки та біозахисту в Україні.